

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β')
ΔΕΥΤΕΡΑ 19 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017 – ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

- α) Ελληνοσερβική Συμφωνία: σελ. 70 , 73 : «Οι κυβερνήσεις της Ελλάδας και της Σερβίας...ισχύος και μυστική».
- β) Συμφωνία της Καζέρτας: σελ. 135 – 136 : «Κατά το Σύμφωνο εξάλλου...στρατηγό Σκόμπυ».
- γ) Συμβούλιο της Ευρώπης: σελ. 154 : «Τον Μάιο του 1949...ανθρωπίνων δικαιωμάτων.»

ΘΕΜΑ Α2

- α. → Σ , σελ. 13
- β. → Λ , σελ. 32
- γ. → Σ , σελ. 41
- δ. → Σ , σελ. 96
- ε. → Λ , σελ. 120

ΘΕΜΑ Β1

Σελ. 60 «Τέσσερις ήταν...διεθνώς» και «Εκσυγχρονισμός αυτή την εποχή...διεθνούς πίστης της χώρας».

ΘΕΜΑ Β2.

α) σελ. 86 : «Ο εθνικισμός και οι αρπακτικές διαθέσεις των νικητών...ειρήνης του Μεγάλου Πολέμου».

β) σελ. 87-88 : «Διαφορετικά προβλήματα προκάλεσε...για τα επόμενα τρία χρόνια».

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

α) **Ιστορικές γνώσεις: σελ. 100:** « Η άλλη πρόταση, με αφετηρία ... σοσιαλιστικού δόγματος.» και αξιοποίηση στοιχείων από το κείμενο Α.

Αναλυτικά:

«Η άλλη πρόταση, με αφετηρία ...έξαρση της δύναμης και της βίας ως παραγώγων πολιτικής.» Το τελευταίο επιβεβαιώνεται και από τα στοιχεία του Κειμένου Α. Οι μελανοχίτωνες στοχοποιούσαν τους αντίθετους προς αυτούς και χρησιμοποιούσαν βία και τρομοκρατία για να κάμψουν κάθε αντίσταση. Χτυπούσαν με τα όπλα τους οποιονδήποτε δεν χαιρετούσε τα φασιστικά σύμβολα ή φορούσε κάποιο ρούχο σε κόκκινο χρώμα. Αν υπήρχε η παραμικρή αντίδραση σε αυτή τη συμπεριφορά η βία κλιμακωνόταν. Οι φασίστες κατέστρεφαν το ταμείο εργασίας, το συνδικάτο, το σπίτι του λαού. Πετούσαν στο δρόμο τα έπιπλα, τα βιβλία, τα εμπορεύματα και στη συνέχεια τα έκαιγαν. Όσους έβρισκαν μέσα στα κτίρια τους έδερναν ή και τους δολοφονούσαν. Ένα άλλο χαρακτηριστικό ήταν « η επίκληση συνθημάτων ... σοσιαλιστικού δόγματος.»

β) **Ιστορικές γνώσεις: σελ. 100:** « Η άνοδος των φασιστών στην εξουσία ... δημιουργία ενός προτύπου για τους οπαδούς του αυταρχισμού.» και αξιοποίηση στοιχείων κειμένου Β.

Αναλυτικά:

« Η άνοδος των φασιστών στην εξουσία ... δημιουργία ενός προτύπου για τους οπαδούς του αυταρχισμού.» Τα στοιχεία για τον τρόπο με τον οποίο

προσηλυτίζονταν οι Ιταλοί στη φασιστική ιδεολογία δίνονται στο κείμενο Β. Η όλη διαδικασία ξεκινούσε από τον τομέα της εκπαίδευσης. Στόχος της, εκείνη την περίοδο, ήταν η διαμόρφωση μια φυλής πειθαρχημένης, εύρωστης, θαρραλέας, και φανατικά αφοσιωμένης στο καθεστώς. Ο εκφασισμός του σχολείου ήταν γεγονός. Εκπαιδευτικοί και καθηγητές πανεπιστημίου (οι περισσότεροι μεγαλοαστικής καταγωγής) δίδασκαν φορώντας μαύρα πουκάμισα. Εκτός από την εκπαίδευση εγκαινιάστηκε και η στρατολόγηση των δύο φύλων από τα οκτώ τους χρόνια. Ντυμένα τα παιδιά με στολές και κρατώντας ψεύτικα όπλα, συμμετείχαν σε επιδείξεις και παρελάσεις. Σε κάθε φύλο αντιστοιχούσε και ένας συγκεκριμένος ρόλος. Στα αγόρια καλλιεργείται η αγάπη για την ομαδική ζωή και πόλεμο (στρατιωτική δράση) ενώ τα κορίτσια έπρεπε να γίνουν «ψυχωμένες μητέρες» έτοιμες να θυσιάσουν τα παιδιά τους για την Ιταλία και τον Ντούτσε.

ΘΕΜΑ Δ1

α) Ιστορικές γνώσεις: σελ. 158: «Η δικτατορία βρισκόταν ... επιβίωση τυραννικού καθεστώτος.» και αξιοποίηση στοιχείων από κείμενα Α και Β.

Αναλυτικά:

«Η δικτατορία βρισκόταν ... περίοδο της ελληνικής ιστορίας.» Η καταπάτηση των δικαιωμάτων των πολιτών επιβεβαιώνεται από το στοιχεία που παρέχονται στα κείμενα Α και Β. Ένα από τα πρώτα μέτρα που έλαβε η δικτατορία ήταν η απαγόρευση της ελεύθερης κυκλοφορίας αλλά και η κατάσχεση μεγάλου αριθμού βιβλίων (κείμενο Α). Στον κατάλογο των απαγορευμένων βιβλίων όπως καταγράφεται στο ημερολόγιο του Μιχάλη Μερακλή (3/4/1967) περιλαμβάνονταν διάφορα έργα όπως π.χ ακόμη και μια μέθοδος εκμάθησης της ρωσικής γλώσσας ή ένα ελληνοβουλγαρικό λεξικό. Η βιβλιοθήκη του έγινε παράνομη. Στον απαγορευμένο κατάλογο βρίσκονταν βιβλία αριστερών συγγραφέων (Ρίτσος, Βάρναλης), κοινωνιολογικές μελέτες και μεταφράσεις κλασικών από αριστερούς. Εκτός αυτών η δικτατορία άρχισε να εκτοπίζει και να φυλακίζει χιλιάδες ανθρώπους που είχαν καταδικαστεί για αντιστασιακή δράση (κείμενο Β). Για τον σκοπό αυτό από την αρχή συγκροτήθηκε κατασταλτικός μηχανισμός και ενεργοποιήθηκε ο θεσμός των εκτάκτων στρατοδικείων. Από τις πρώτες ημέρες της, στις 25/4/1967, έγιναν δέκα έκτακτα στρατοδικεία σε Αθήνα,

Τρίπολη, Λαμία, Λάρισα, Ιωάννινα, Θεσσαλονίκη, Κοζάνη, Αλεξανδρούπολη, Χανιά και Δράμα, δηλαδή σε όλες τις μεγάλες πόλεις σε όλη την Ελλάδα.

Από το 1967 ως το 1974 τα έκτακτα στρατοδικεία και τα εφετεία (ξεκίνησαν από τον Απρίλιο του 1971 να εκδικάζουν αντιστασιακές ενέργειες) εξέδωσαν 4.493 καταδίκες για δράση κατά του δικτατορικού καθεστώτος.

«Επίσης η χώρα ... τυραννικού καθεστώτος.»

β) Ιστορικές γνώσεις: σελ. 159: «Κορύφωση του αντιστασιακού ρεύματος... βασανισμούς.» και αξιοποίηση στοιχείων από κείμενα Γ και Δ.

Αναλυτικά:

«Κορύφωση του αντιστασιακού ... του ίδιου έτους.» Γι' αυτές τις εξεγέρσεις αντλούμε πληροφορίες από τα κείμενα Γ και Δ. Οι φοιτητές της Νομικής (κείμενο Γ) από την ταρατσα του κτιρίου τραγουδώντας το ριζίτικο τραγούδι «Ξαστεριά» φώναζαν συνθήματα κατά της δικτατορίας «Κάτω η Χούντα» και «Δημοκρατία». Τα συνθήματα ακούστηκαν δημόσια για πρώτη φορά και είχαν αποδέκτες την αστυνομία αλλά και τους πολίτες στο κέντρο της Αθήνας. Σήκωσαν μεγάλα χαρτόνια με τη λέξη «Ε-Λ-Ε-Υ-Θ-Ε-Ρ-Ι-Α». Οι περαστικοί σταμάτησαν και παρατηρούσαν το απροσδόκητο θέαμα. Κάποιοι από αυτούς τόλμησαν να συμπαρασταθούν. Η επόμενη εξέγερση (κείμενο Δ) έγινε στο Πολυτεχνείο στις 17 Νοεμβρίου 1973. Οι φοιτητές κάνουν έκκληση προς στον ελληνικό λαό και προς τον ελεύθερο κόσμο για συμπάρασταση στον αγώνα τους κατά της δικτατορίας. Κάνουν έκκληση και προς τους στρατιώτες να συνειδητοποιήσουν τη θέση τους που είναι δίπλα και όχι απέναντί τους. Τους θεωρούν αδέρφια τους έναντι ενός κοινού εχθρού. Καλούν σε ανυπακοή. Τους ζητούν να μη στρέψουν τα όπλα εναντίον τους. Καλούν σε συμπάρασταση τους γονείς τους, τους καθηγητές τους, όλους τους πολίτες. Τελικώς «Η εξέγερση του Πολυτεχνείου ... βασανισμούς.»

Ο σχολιασμός των πηγών είναι ενδεικτικός και εναπόκειται στην κρίση του μαθητή.

Επιμέλεια: Σκάνια Αθηνά